

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ У СФЕРІ ПЕРЕДАННЯ МАЙНОВИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

У статті досліджуються проблемні питання законодавчого забезпечення державної реєстрації у сфері передання майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності. Проведено аналіз національного і зарубіжного законодавства, наукових думок, правозастосовчої практики у зазначеній сфері. Обґрунтовано доцільність удосконалення законодавчого регулювання підстав та порядку державної реєстрації передання майнових прав інтелектуальної власності шляхом конкретизації підстав передання прав, уточнення правового значення державної реєстрації договорів і фактів передання прав.

Ключові слова: права інтелектуальної власності, державна реєстрація, договір, форма договору, укладення договору, недійсність договору.

Постановка проблеми. Сучасний стан розвитку в Україні суспільних відносин у сфері інтелектуальної власності характеризується поступовим формуванням ринкового обороту прав на охоронювані результати інтелектуальної діяльності. Розвиненість цього сегменту економічних відносин є необхідною умовою повноцінного входження країни до світового ринку «торгівлі виключними правами».

Досліджуючи різноманітні проблеми, які супроводжують процеси застосування прав інтелектуальної власності до економічного обороту, слід констатувати наявність цілої низки об'єктивних і суб'єктивних перешкод, котрі стримують договірну реалізацію цього виду прав, зокрема, через складне економічне становище національних виробників, низький рівень юридичної фінансово-економічної обізнаності щодо специфіки здійснення таких дій, високу ризикованість інноваційної діяльності і т. д. Okреме місце серед існуючих проблем займає недосконалій рівень законодавчого забезпечення фактів передачі майнових прав інтелектуальної власності, в тому числі питань їх державної реєстрації. Нормативні положення, які регламентують державну реєстрацію договірів про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності і фактів передання цих прав, ще не відповідають повною мірою реальним потребам економічного обороту у цій сфері, створюють неоднозначні підходи у розумінні і застосуванні відповідних норм.

У науковій літературі висвітлюються окремі проблеми державної реєстрації договірів, які укладаються щодо прав інтелектуальної власності. Так, зокрема, І. Лукач розглянуто питання державної реєстрації договірів комерційної концесії [1]; В. Дмитришин

проаналізував аргументи «за» і «проти» щодо необхідності обов'язкової державної реєстрації ліцензійних договорів [2]; Н. Іваницька розкрила проблемні аспекти державної реєстрації ліцензійного договору на використання торговельної марки [3] і т. д.

Разом з тим аналіз стану наукової розробки питань державної реєстрації у сфері передання майнових прав інтелектуальної власності свідчить про відсутність серед науковців єдиних підходів, зокрема щодо необхідності державної реєстрації договорів, пов'язаних із правами інтелектуальної власності. Крім того, недостатньо уваги приділяється аналізу співвідношення понять «державна реєстрація договору» і «державна реєстрація факту передання прав», що має важливе значення у розрізі правомірності використання об'єктів інтелектуальної власності, в тому числі в процесі здійснення інноваційної діяльності. Зазначені обставини свідчать про доцільність подальшого опрацювання наукових позицій, законодавчої бази і правозастосовчої практики стосовно підстав і порядку проведення державної реєстрації у відносинах передання виключних прав.

Метою статті є визначення стану та проблем законодавчого забезпечення державної реєстрації передання майнових прав інтелектуальної власності й обґрунтування на цій основі пропозицій щодо удосконалення підстав та порядку проведення державної реєстрації у відносинах передання виключних прав.

Загальні правила щодо передачі майнових прав інтелектуальної власності закріплено у гл. 75 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України). Структурне розташування зазначененої глави у кн. V «Зобов'язальне право» свідчить про визнання законодавцем самостійного характеру договорів про розпорядження майновими правами інтелектуальної

державної серед інших видів договорів, регламентація яких здійснюється нормами ЦК України. Відповідно до ч. 2 ст. 1107 ЦК України вказані договори укладаються у письмовій формі, у разі недодержання якої договір вважається нікчемним. Поряд із обов'язковою письмовою формою, яка забезпечує формалізацію волевиявлення сторін договору, ч. 1 ст. 1114 ЦК України передбачає також можливість державної реєстрації таких договорів на вимогу сторони договору. При цьому у ч. 2 ст. 1114 ЦК України встановлено, що «факт передання виключних майнових прав інтелектуальної власності, які відповідно до цього Кодексу або іншого закону є чинними після їх державної реєстрації, підлягає державній реєстрації».

З наведених норм випливає, що договори, які опосередковують відчуження прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, торговельну марку, не підлягають самі по собі обов'язковій державній реєстрації, тоді як факти передачі вказаних прав, у тому числі за вказаними договорами, мають бути обов'язково зареєстровані. З цього приводу варто зазначити, що на практиці вказане розмежування належним чином не проводиться. Це підтверджується даними із щорічних звітів Державної служби інтелектуальної власності, у яких вказується, що загальна кількість державної реєстрації договорів щороку збільшується (станом на 1 січня 2014 р. усього до державних реєстрів внесено відомості про 21 510 договорів щодо розпоряджання майновими правами промислової власності); при цьому робиться висновок, що кількість зареєстрованих відомостей про передання виключних майнових прав значно перевищує кількість внесених до державних реєстрів відомостей про видачу ліцензій [4, с. 18–19]. Тобто в одному випадку йдеться про реєстрацію договорів, в іншому – про внесення до реєстрів відомостей щодо розпорядження виключними майновими правами.

Нормативні положення, що містяться у ч. 1 і ч. 2 ст. 1114 ЦК України, породжують у науковому колі цілком обґрунтовані зауваження стосовно логіки викладення цієї статті і співвідношення правил, які в ній закріплено. Науковці вбачають недосконалість законодавчого підходу про обов'язкову державну реєстрацію *фактів передачі* прав промислової власності поряд із добровільною реєстрацією *договорів*, пов'язаних із розпорядженням цими правами. Також, як зазначає Н. Іваницька, виникають закономірні питання, що розуміти під поняттями «факт передання» прав, чи поширюється вимога про державну реєстрацію на факт передання прав на використання об'єкта інтелектуальної власності (на підставі виключної ліцензії) або ця вимога стосується лише

передання всього обсягу виключних майнових прав? [3, 70]. Деякі автори, навпаки, не вбачають різниці у приписах ч. 1 і ч. 2 ст. 1114 ЦК України і стверджують про необхідність обов'язкової державної реєстрації договорів у сфері розпорядження майновими правами промислової власності.

Аналіз положень ч. 1 і ч. 2 ст. 1114 ЦК України свідчить, що на відміну від назви ст. 1114 ЦК України, в якій застосовується словосполучення «державна реєстрація договорів», її ч. 2 регулює питання «державної реєстрації фактів передання прав». Останнє формулювання є більш широким за своїм змістом, адже охоплює передання виключних прав як на підставі договору, так і на підставі інших юридичних фактів, як-то: реорганізація юридичної особи, спадкування і т. д. Ця обставина вказує на неточність назви аналізованої статті у зв'язку із її змістом. При цьому за логікою законодавчого регулювання держава прагне насамперед вести облік і контроль за набуттям, зміною і припиненням статусу правовласників результатів інтелектуальної діяльності, шляхом відображення відповідної інформації у державних реєстрах. Таке бачення опосередковано викладено і в роз'ясненнях Вищого господарського суду України: «оскільки право інтелектуальної власності на знак для товарів і послуг набувається з моменту відповідної реєстрації, то й договір про передання виключних майнових прав на такий об'єкт хоча й має виконуватися сторонами з моменту його підписання, але безпосередньо не надає новому власникові виключних майнових прав на знак для товарів і послуг (торговельну марку), які переходять до нього лише з моменту здійснення державної реєстрації. Якщо така реєстрація не відбулася, особа, якій за договором передавалося право власності на знак для товарів і послуг (торговельну марку), не набуває права власника за свідоцтвом України на знак для товарів і послуг» (п. 67 Постанови Пленуму Вищого господарського суду України «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності» від 17.10.2012 № 12) [5].

Також важливо звернути увагу, що, як випливає з норми ч. 1 ст. 1114 ЦК України, факультативний характер державної реєстрації поширюється як на договори, котрі укладаються щодо тимчасового надання дозволу на використання об'єктів інтелектуальної власності (ліцензійних договорів), так і на договори стосовно повного відчуження майнових прав. Натомість вимога ч. 2 ст. 1114 ЦК України про обов'язкову державну реєстрацію стосується лише фактів передання майнових прав шляхом їх відчуження. Це випливає із законодавчого визначення

поняття «договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності» у ст. 1113 ЦК України: «За договором про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності одна сторона (особа, що має виключні майнові права) передає другій стороні частково або у повному складі ці права відповідно до закону та на визначених договором умовах». Даний вид договору структурно відокремлений у гл. 75 ЦК України від ліцензійного договору, якому присвячені окремі норми (статті 1108–1111). Таким чином, під поняттям «факт передання прав», яке вживается у ч. 2 ст. 1114 ЦК України, має розумітись повне відчуження цих прав, що тягне зміну правовласника. Аналогічне співвідношення понять «передання» і «відчуження» застосовується і в Законі України «Про авторське право і суміжні права», де ці поняття вважаються за синоніми (ст. 31).

Самостійний характер державної реєстрації договору і державної реєстрації факту передання прав зумовлений різним правовим значенням цих правових явищ. Так, державна реєстрація договору тісно пов’язана із поняттям його форми, оскільки становить спосіб фіксації правочину, але у публічній площині. Відповідно до загальних зasad договірного права форма договору має забезпечувати визначеність взаємовідносин сторін стосовно факту укладення договору і його змісту. За загальним правилом, договір вважається укладеним, якщо сторони в належній формі досягли згоди з усіх істотних умов договору (ч. 1 ст. 638 ЦК України, ч. 2 ст. 180 Господарського кодексу України (далі – ГК України). Договір може вчинятися усно або в письмовій формі (ч. 1 ст. 205 ЦК України). Тож для визнання факту укладення договору у сфері розпорядження майновими правами інтелектуальної власності достатнім є дотримання вищевказаних вимог. Факт державної реєстрації договору (навіть якщо сторони виявили бажання провести таку реєстрацію) не впливає на його укладення.

Зазначений підхід ґрунтуються на вихідних засадах договірного права, відповідно до яких договірні відносини будуються на підставі вільного волевилення їх сторін і тому, за загальним правилом, породжуються, змінюються і припиняються без втручання держави. Встановлені у законодавстві правила про умови дійсності правочину, в тому числі форму правочину і правові наслідки її недотримання, дають можливість сторонам відповідного договору самостійно визначати свою поведінку у сфері договірної взаємодії, прогнозувати можливі ризики у разі недобросовісних дій контрагента. Подібне бачення відповідає загальній тенденції лібералізації правового регулювання правочинів, яка намітилась після ска-

сування у 2010 р. вимоги про обов’язкову державну реєстрацію правочинів з нерухомим майном.

Разом з тим слід зазначити, що у деяких випадках держава залишає за собою право здійснювати державне регулювання розвитку відповідних договірних зв’язків шляхом зобов’язання здійснити державну реєстрацію правочину. Стаття 210 ЦК України передбачає, що у випадках, встановлених законом, правочин підлягає державній реєстрації і вважається вчиненим з моменту його державної реєстрації. Згідно із ч. 7 ст. 179 ГК України господарські договори укладаються за правилами, встановленими ЦК України з урахуванням особливостей, передбачених цим Кодексом, іншими нормативно-правовими актами щодо окремих видів договорів. Однією з таких особливостей є вимога про державну реєстрацію договору комерційної концесії, який укладається суб’єктами господарювання щодо надання на певний строк права використовувати у підприємницькій діяльності комплексу прав інтелектуальної власності. ГК України встановлює, що договір комерційної концесії укладається у письмовій формі у вигляді єдиного документа під загрозою недійсності і підлягає державній реєстрації (ч. 1 і ч. 2 ст. 367). Юридичне значення державної реєстрації у такому випадку полягає в тому, що у *відносинах з третіми особами* сторони договору комерційної концесії мають право посилалися на договір лише з дня його державної реєстрації; відсутність реєстрації договору позбавляє сторони права в разі спору посилятися на цей договір (ч. 3 ст. 367 ГК України). Таким чином, у наведеній спеціальній нормі законодавець прямо не пов’язує момент укладання договору комерційної концесії з фактом його державної реєстрації, на відміну від загальної норми ч. 1 ст. 210 ЦК України, яка встановлює, що правочин, який підлягає державній реєстрації у випадках, встановлених законом, є вчиненим з моменту його державної реєстрації. Тому на рівні взаємодії сторін договору комерційної концесії між собою достатньою є формалізація узгоджених ними істотних умов договору у письмовій формі у вигляді єдиного документа.

Аналіз положень Порядку державної реєстрації договорів комерційної концесії (субконцесії), затверджених Наказом Міністерства юстиції України від 29.09.2014 р. № 1601/5, а саме: переліку документів, що подаються державному реєстратору, підстав для відмови у проведенні такої реєстрації, переліку відомостей, що вносяться до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, свідчить, що метою вчинення реєстраційних дій у цій сфері є публічне сповіщення факту здійснення певним суб’єктом господарювання (користувачем за

договором) підприємницької діяльності на підставі використання комплексу прав інтелектуальної власності іншого суб'єкта господарювання (правоволодільця), який, як правило, має високу ділову репутацію і загальновідомість на ринку; інформування споживачів про сторони цього договору (виробника та (або) продавця товару, виготовленого на підставі договору комерційної концесії), умови використання прав інтелектуальної власності (територію, строк і т. д.). Проходження процедури державної реєстрації договору має дозволити стороні-користувачу засвідчитися у дійсності прав, що становлять предмет договору, правомірності їх використання у процесі здійснення господарської діяльності, запобігти зловживанням з боку правовласника, захистити права і т. д. При цьому зважаючи на такі чинники, як складність предмета договору комерційної концесії, необхідність забезпечення у процесі його укладення, виконання, розірвання інтересів не лише сторін цього договору, а й інших учасників ринку прав інтелектуальної власності, можна стверджувати, що вимога про державну реєстрацію договору комерційної концесії видається доцільною з точки зору надання публічності інформації про цей договір і упорядкування відносин його сторін з іншими суб'єктами: споживачами – у випадку пред'явлення останніми вимоги щодо продажу товару неналежної якості, податковими органами – у разі включення користувачем у склад своїх витрат платежів за договором комерційної концесії і т. д. На користь обґрунтованості цієї вимоги свідчить і той факт, що оскільки за договором комерційної концесії не відбувається повного відчуження прав інтелектуальної власності, ч. 2 ст. 1114 ЦК України про обов'язкову державну реєстрацію факту передання прав у цих відносинах не застосовується.

Разом з тим ефективній реалізації функцій, які покладаються на державну реєстрацію договору комерційної концесії, перешкоджає підхід законодавця, за яким суб'єктом реєстрації визначено орган, що здійснює державну реєстрацію правовласника або користувача (державний реєстратор). Однак більш професійно забезпечувати інформаційне і захисне значення державної реєстрації таких договорів здатен інший орган – Державна служба інтелектуальної власності, який є спеціально уповноваженим державним органом у сфері інтелектуальної власності і має належні організаційні, інформаційні та інші можливості для цього. Вказаний погляд уже неодноразово висловлювався в літературі і був зафіксований на рівні законопроекту, проте так і не був реалізований у законодавстві. Навпаки, 29 вересня 2014 р. Наказом Міністерства юстиції України був затверджений Пор-

ядок державної реєстрації договорів комерційної концесії (субконцесії), який визначає процедуру державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії), договору про внесення змін до цього договору та договору про його розірвання, внесення про це записів до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців. Аналіз підстав для відмови у проведенні державної реєстрації договору комерційної концесії (субконцесії) (розділ IV зазначеного Порядку) свідчить, що предмет перевірки стосується здебільшого формальних вимог (зокрема, документи подані не в повному обсязі; документи подані особою, яка не має на це відповідних повноважень; Єдиний державний реєстр не містить інформацію про державну реєстрацію правоволодільця і т. д.) і не містить підстав, які б враховували специфіку об'єктів інтелектуальної власності, права на використання, які передаються за цим договором, зокрема, законність змісту договору, дійсність прав і т. д.

Виходячи з вищезазначеного можна дійти висновку, що державна реєстрація договорів про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності має інформаційне значення і є додатковою гарантією належної реалізації і захисту інтересів сторін цих договорів, якою вони можуть скористатися за власним бажанням. Проте така реєстрація не впливає на укладення цих договорів і не визначає момент набуття майнових прав інтелектуальної власності, переданих за договором.

Державна реєстрація фактів передання майнових прав інтелектуальної власності має інше правове значення, оскільки засвідчує зміну правовласника об'єкта промислової власності внаслідок переходу виключних прав і визначає момент виникнення цих прав у набувача, а тому є обов'язковою.

Завершуючи аналіз положень ст. 1114 ЦК України, слід зауважити, що зі змісту цієї статті не зрозуміло, чи поширюється вимога про обов'язкову державну реєстрацію факту передання прав інтелектуальної власності на факти передання цих прав на підставі договорів, які прямо не передбачені у гл. 75 ЦК України, але фактично вчиняються на практиці. Це, наприклад, стосується договору застачі майнових прав інтелектуальної власності і заснованого на ньому акті відчуження заставленого права, який вчиняється внаслідок звернення стягнення на заставлене майнове право. Справа в тому, що підзаконні нормативно-правові акти, які регламентують порядок проведення державної реєстрації передачі прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, знаки для товарів і послуг [6], передбачають лише два види договорів, які розглядаються

як підстава передання прав – договір про передачу права власності і ліцензійний договір. Ураховуючи реєстраційний принцип виникнення прав на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки, логічною має бути вимога щодо обов'язкової реєстрації фактів передачі прав промислової власності, які передані на підставі договору застави і відчужені у разі невиконання правовласником своїх договірних зобов'язань. Analogічні питання виникають і щодо засновницького договору, який опосередковує передання прав шляхом внесення учасником (засновником) внеску до статутного капіталу господарського товариства у вигляді майнового права інтелектуальної власності.

Беручи до уваги зазначене, видається логічним та обґрунтованим підхід законодавця, за яким розмежовується добровільна державна реєстрація договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності і обов'язкова державна реєстрація фактів передання прав, чинність яких пов'язана з державною реєстрацією. Це дозволяє поєднати засади саморегулювання договірних відносин і необхідність державного контролю за актами зміни правовласників об'єктів інтелектуальної влас-

ності з метою захисту приватних і публічних інтересів учасників ринку інтелектуальної власності. При цьому для послідовної і повноцінної реалізації цього порядку і виключення змішування зазначених понять видається важливим на законодавчому рівні (у нормах гл. 75 ЦК України, спеціальних законів) забезпечити окрему регламентацію державної реєстрації договорів і державної реєстрації фактів передання прав, визначити невичерпний перелік підстав передання майнових прав інтелектуальної власності (зокрема, укладення договору про передання майнових прав інтелектуальної власності, реорганізація, спадкування), закріпити правове значення державної реєстрації фактів передання прав і надати розвиток цих положень у підзаконних актах [6], які визначають організаційні питання внесення відомостей до реєстрів.

Розумне поєднання державного і договірного регулювання (саморегулювання) відносин у сфері передання майнових прав інтелектуальної власності становить основу розвитку економічного обороту прав інтелектуальної власності, здійснення інноваційної діяльності, захисту інтересів авторів, інших правовласників, суспільства і держави в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Lukach I. Problemy derzhavnoi reiestratsii dohovoriv komertsiiroi kontsesii / I. Lukach // Visnyk Kyivskoho natsionalnogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka. – 2013. – № 2 (96). – С. 111–114.
2. Dmytryshyn V. Derzhavna reiestratsia litsenziynykh dohovoriv: «za» ta «proti» / V. Dmytryshyn // Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti. – 2012. – № 6. – С. 59–64.
3. Ivanička H. Derzhavna reiestratsia litsenziynego dohovoru na vikoristannya tovgovel'noi marki / H. Ivanička // Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti. – 2010. – № 1. – С. 68–73.
4. Zvit Derzhavnoi sluzhbi intelektualnoi vlasnosti. Ofis'jine vidanня Derzhavnoi sluzhbi intelektualnoi vlasnosti. – K., 2014. – 62 c.
5. Pro deyaki pitannya praktiki vyrishennya sporiv, pov'язanih iz zahistom prav intelektualnoi vlasnosti [Elektronnyi resurs] : Rek. Prezidii Višč. gosp. судu Ukrayini vіd 10 červ. 2004 r. № 04–5/1107 // Ofiç. sít Višč. gosp. судu Ukrayini. – Režim dostupu: <http://www.arbitr.gov.ua>.
6. Instrukcija pro podanija, rozgľad, publīkaciju ta vnesenja do reestru vіdomostej pro передачу права власності на винахід (корисну модель) та видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі) : затв. Наказом M-va osviti i nauki vіd 30 lip. 2001 r. № 644/5835 // Ofiç. vіsn. Ukrayini. – 2001. – № 31. – St. 1438. Instrukcija pro podanija, rozgľad, publīkaciju ta vnesenja do reestriv vіdomostej pro передачу права власності на znak dla tovariv i послug ta vidachu lіcenzii na vikoristannya znaka (mіжнародного знака) dla tovariv i послug : затв. Наказом M-va osviti i nauki vіd 3 serp. 2001 r. № 576 // Ofiç. vіsn. Ukrayini. – 2001. – № 34. – St. 1615.

REFERENCES

1. Lukach I. Problemy derzhavnoi reiestratsii dohovoriv komertsiiroi kontsesii (Problems of State Registration of Commercial Concession), I. Lukach, *Visnyk Kyivskoho natsionalnogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka*, 2013, No. 2 (96), pp. 111–114.
2. Dmytryshyn V. Derzhavna reiestratsia litsenziynykh dohovoriv: «za» ta «proti» (State Registration of License Agreements the «Pros» and «Cons»), V. Dmytryshyn, *Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti*, 2012, No. 6, pp. 59–64.

3. Ivanytska N. Derzhavna reieistratsia litsenziinoho dohovoru na vykorystannia torhovelnoi marky (State Registration of a License Agreement to Use the Trademark), N. Ivanytska, *Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti*, 2010, No.1, pp. 68–73.
4. Zvit Derzhavnoi sluzhby intelektualnoi vlasnosti (Report of the State Intellectual Property), *Oftsiine vydannia Derzhavnoi sluzhby intelektualnoi vlasnosti*, K., 2014, p. 62.
5. Pro deiaki pytannia praktyky vyrihennia sporiv, poviazanykh iz zakhystom praw intelektualnoi vlasnosti : Rekomendatsii Prezydii Vyshchoho hospodarskoho суду Ukrayni vid 10 chervnia 2004, No. 04–5/1107 (On Certain Issues of Disputes Related to the Protection of Intellectual Property Rights: Recommendations of the Presidium of the Supreme Economic Court of Ukraine on June 10, 2004 № 04–5 / 1107), *Oftsiiniyi sait Vyshchoho hospodarskoho суду Ukrayni* [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: <http://www.arbitr.gov.ua>.
6. Instruktsiia pro podannia, rozghliad, publikatsiu ta vnesennia do reiestru vidomostei pro peredachu prava vlasnosti na vynakhid (korysnu model) ta vydachu litsenzzii na vykorystannia vynakhodu (korysnoi modeli) : zatverdzhena Nakazom Ministerstva osvity i nauky vid 30 lypnia 2001 No. 644/5835 (Instructions for Proposal, Review, Publication and Registration Information on the Transfer of Property Rights to an Invention (Utility Model) and Issuance of a License to Use the Invention (Utility Model), Approved by the Ministry of Education of 30 July 2001 № 644/5835), *Oftsiiniyi visnyk Ukrayni*, 2001, No. 31, St. 1438. Instruktsiia pro podannia, rozghliad, publikatsiu ta vnesennia do reiestriv vidomostei pro peredachu prava vlasnosti na znak dla tovariv i posluh ta vydachu litsenzzii na vykorystannia znaka (mizhnarodnoho znaka) dla tovariv i posluh : zatverdzhena Nakazom Ministerstva osvity i nauky vid 3 serpnia 2001 No. 576 (Instructions for Proposal, Review, Publication and Registration Information on the Transfer of Property Rights to Mark for Goods and Services and Issuance of a License to Use the Mark (International Trademark) and Services, Approved by the Ministry of Education on August 3, 2001 № 576), *Oftsiiniyi visnyk Ukrayni*, 2001, No. 34, St. 1615.

І. Ф. КОВАЛЬ

доктор юридических наук, доцент, и. о. заведующего кафедрой гражданского права и процесса
Донецкого национального университета

ЗАКОНОДАТЕЛЬНОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ РЕГИСТРАЦИИ В СФЕРЕ ПЕРЕДАЧИ ИМУЩЕСТВЕННЫХ ПРАВ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ СОБСТВЕННОСТИ

В статье исследуются проблемные вопросы законодательного обеспечения государственной регистрации в сфере передачи имущественных прав на объекты интеллектуальной собственности. Проведен анализ национального и зарубежного законодательства, научных мыслей, правоприменительной практики в данной сфере. Обоснована целесообразность совершенствования законодательного регулирования оснований и порядка государственной регистрации передачи имущественных прав интеллектуальной собственности путем конкретизации оснований передачи прав, уточнения правового значения государственной регистрации договоров и фактов передачи прав.

Ключевые слова: права интеллектуальной собственности, государственная регистрация, договор, форма договора, заключение договора, недействительность договора.

I. F. KOVAL

Head of Department of Civil Law and Proceeding of Donetsk National University Doctor of Legal Sciences,
associate Professors

STATE REGISTRATION IN THE AREA OF THE TRANSFER OF INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

Problem setting. In article problematic issues of the state registration in the area of transfer of property rights for objects of intellectual property are investigated. The analysis of the national and foreign legislation, scientific thoughts, law-enforcement practice in this sphere is carried out. The expediency of improving the legal regulation of the grounds and procedure for state registration of the transfer of intellectual property rights by specifying the grounds for the transfer of rights, clarifying the legal value of state registration of transfer of rights and facts.

Efficiency of a turn of property rights on objects of intellectual property decreases as a result of insufficiently accurate and coordinated regulation of questions of the state registration of contracts and the facts of transfer of these rights.

Analysis of resent researches and publications. In scientific literature, problems of the state registration application in the field of transfer of intellectual property rights are investigated in the works of I. Lukash, V. Dmitrishina, N. Ivanitskaya.

Article's main body. The purpose of the article is to determine the status and problems of the state transfer of intellectual property rights and development on this base of suggestions for improvement of an order and the bases of carrying out such registration.

Conclusions and prospects for the development. Scientific approaches, the legislation, practice of its application concerning the bases and legal value of the state registration of contracts on the order by property rights of intellectual property are analyzed. As a result of the carried-out analysis expediency of legislative approach according to which voluntary state registration of contracts and obligatory state registration of the facts of transfer of the intellectual property rights is provided. For ensuring consecutive understanding and application of this approach in practice it is offered to provide a separate regulation of the state registration of the facts of transfer of intellectual property rights and contracts, to define the list of the bases of transfer of rights, to fix legal value of the state registration of the facts of transfer of rights.

Key words: intellectual property rights, state registration, contract, contract form, the conclusion of the contract, the invalidity of the contract.

Коваль І. Ф. Законодавче забезпечення державної реєстрації у сфері передання майнових прав інтелектуальної власності [Електронний ресурс] / І. Ф. Коваль // Право та інноваційне суспільство : електрон. наук. вид. – 2015. – № 1 (4). – Режим доступу: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2015/04/Koval.pdf>.